

Bogdan Białek – redaktor naczelny miesięcznika „Charaktery”, prezes Stowarzyszenia im. Jana Karskiego w Kielcach, organizatorem Ogólnopolskiego Dnia Judaizmu w 2006 roku i obchodów 60. rocznicy pogromu w Kielcach, członkiem Polskiej Rady Chrześcijan i Żydów.

Bogdan Białek był w latach 80. reaktorem naczelnym związkowego pisma „Notes”, na łamach którego poruszał tematy z bolesnej przeszłości relacji polsko-żydowskich w Kielcach. Na zjeździe regionalnym „Solidarności” w 1981 roku na znak protestu wobec antysemickich wystąpień złożył mandat delegata. Po roku 1989 na łamach „Gazety Wyborczej” lub dodatku lokalnego wielokrotnie w swej publicystyce podejmował tematykę relacji polsko-żydowskich, często spotykając się agresywnymi reakcjami.

W roku 1995 na łamach GW ostro skrytykował kieleckie władze lokalne za niepodjęcie jakichkolwiek działań związanych z 50-tą rocznicą pogromu kieleckiego. W efekcie redaktor naczelny GW Adam Michnik interweniował u premiera Cimoszewicza, który wymusił na kieleckim samorządzie odpowiednią oprawę 50-rocznicę obchodów. Rok później Bogdan Białek był pomysłodawcą i autorem ekspiacyjnej odezwy do Żydów w Polsce i na świecie za pogrom w 1946 roku w Kielcach, podpisanej przez kilkunastu obywateli kieleckich. Od roku 2000 z jego inicjatywy w rocznicę pogromu odbywa się Marsz Pamięci i Modlitwy, którego rozpoczyna modlitwa odmawiana pod kamienicą, gdzie dokonał się mord, a kończy na cmentarzu żydowskim przy mogile pomordowanych.

W roku 2004 społeczność szkoły gimnazjalnej w Kielcach przy ul. Jasnej przyjęła z inicjatywy Bogdan Białka nadanie tej szkole imienia Jana Karskiego. W uroczystościach wziął udział Marek Edelman, który po raz pierwszy od czasu pogromu zdecydował się przyjechać do Kielc. Powiedział wówczas do młodzieży znamienne słowa: „Byłem w Kielcach dzień po pogromie. Widziałem martwych ludzi, krew na chodnikach. Od tego czasu nie przyjeżdżałem tutaj. Minęło 50 lat i znów tu jestem. Czas wyplenił zło z tego miasta. Kielce to już inne, lepsze miasto”.

Pół roku później Bogdan Białek wraz z przyjaciółmi założył w Kielcach Stowarzyszenie im. Jana Karskiego, którego jednym z zadań było aktywne włączenie mieszkańców Kielc w dialog polsko-żydowski. Jedną z pierwszych inicjatyw Stowarzyszenia było ustawienie (w kwietniu 2005 roku) w centrum miasta ławeczki Jana Karskiego - nieopodal miejsca, gdzie dokonał się pogrom.

W 2005 roku Bogdan Białek zostaje członkiem Polskiej Rady Chrześcijan i Żydów, z której poparciem odbyły się w Kielcach centralne obchody Dnia Judaizmu. Jako organizator tego wydarzenia Bogdan Białek przekonał do współpracy biskupa kieleckiego i prezydenta miasta. Na Dzień Judaizmu składało się wiele zdarzeń ekumenicznych, modlitewnych i kulturalnych, w którym wzięło udział kilkaset mieszkańców Kielc. W ramach obchodów Dnia Judaizmu pod kamienicą, gdzie dokonał się pogrom w bruk wmurowano tablicę z polskimi i hebrajskimi słowami modlitwy, którą Jan Paweł II umieścił w szczelinie Ściany Płaczu w Jerozolimie. Tablicę poświęcił biskup kielecki, a Władysław Bartoszewski powiedział wówczas: „Kielce, które stały się smutnym symbolem dają dziś przykład jak radzić sobie z trudnymi problemami historii. Myśl Jana Pawła II padły na żyzną glebę tu w Kielcach”.

Bogdan Białek był również inicjatorem licznych otwartych spotkań na temat relacji polsko-żydowskich. Przyczynił się również do wydania książki „Listy z getta Hanny Goldszajd”, która zawiera kilkadziesiąt cudem ocalałych kart pocztowych listów i fotografii z pierwszych lat okupacji żydowskiej dziewczynki. Inna książka - „Pamiętniki” Dawidka Rubinowicza zainspirowały Bogdana Białka do współorganizacji od 2008 roku Dni Dawidka Rubinowicza w Bodzentynie. W roku 2007 Bogdan Białek inicjuje i organizuje uroczystości 65 rocznicy Zagłady Ludności Żydowskiej w Kielcach (likwidacji getta kieleckiego). Podczas tych uroczystości został odsłonięty pomnik Menora ufundowany przez Bogdana Białka, jego rodzinę i przyjaciół.

Na początku 2008 roku w Kielcach odbyła się polska premiera książki „Strach” Jana Grossa z udziałem autora. Spotkanie to prowadził Bogdan Białek, a sam Gross uznał je za najlepsze spośród tych, które odbył w różnych miastach Polski.

W październiku 2009 roku w Kielcach odbył się Szabat z udziałem kilkudziesięciu Żydów z Izraela i Polski. Pomysłodawcą i współorganizatorem tego wydarzenia był Bogdan Białek. Również w październiku 2009 roku zawiązał się Komitet Restytucji Grobu Ofiar Pogromu w Kielcach w skład którego wchodzi: prezes Stowarzyszenia im. Jana Karskiego - Bogdan Białek, prezydent Kielc- Wojciech Lubawski, Naczelny Rabin Polski – Michael Schudrich, przewodniczący Ziomkostwa Kieleckiego w Izraelu – Yaacov Kotlicki. W odnowieniu pomnika ofiar pogromu uczestniczyć będą osadzeni w kieleckim Areszcie Śledczym. Koordynatorem tego projektu jest Bogdan Białek. Odnowiony pomnik zaprojektowany przez Marka Cecułę zostanie restytuowany 4 lipca 2010 roku.

To tylko ważniejsze wydarzenia, których inicjatorem, pomysłodawcą, współorganizatorem jest Bogdan Białek.

Opracował
Red. Wojciech Ornat
Wydawnictwo „Austeria” Ul. Szeroka 6, 31-053 Kraków